

Nemzetközi Ifjúsági Dohányzás Felmérés 2012

Global Youth Tobacco Survey (GYTS)

Magyarország (13-15 éves korosztály)

Tények, adatok

A felmérést a WHO és az amerikai CDC 1998-ban indította útjára. Az adatfelvételt rendszeres időközönként valósítják meg a projektben résztvevő országok, ez Magyarországon 2003-ban illetve 2008-ban már megtörtént.

A magyarországi GYTS a cigaretta és más dohánytermékek használatának gyakoriságáról, illetve a dohányfogyasztás öt meghatározó tényezőjéről szolgáltat adatokat: Hozzáférés/elérhetőség, ár, passzív dohányzás, leszokás, média és reklám, valamint iskolai tananyag. Ezek az eredmények jól hasznosíthatók egy magyarországi átfogó dohányzásellenőrzési program összetevőiként. A 2012. évi GYTS harmadik magyarországi fordulója is iskolai-alapú felmérés, amelyben 7-9. évfolyamba járó tanulók vettek részt.

Két lépcsős rétegzett csoportos mintavételi eljárást alkalmaztunk a 13-15 éves korosztályt illetően a 7., 8., vagy 9. évfolyamokra vonatkozóan.

A mintavételi keret magában foglalta az összes magyar iskolát minden azonosított évfolyammal, évfolyamok illetve települési kategóriák szerint rétegezve, reprezentálva a különböző városi és vidéki területeket Magyarországon.

Az első lépcsőben az iskolák beválasztásának valószínűsége arányos volt a különböző évfolyamokra beiratkozott diákok számával és a település kategóriával. A második mintavételi lépcsőben a kiválasztott iskolából egy osztály véletlenszerű kiválasztása történt.

Az iskolák választási aránya 94%, az osztályoké 99%, a diákoké 88% volt. Összesen 3.844 tanuló vett részt a 2012 évi magyarországi GYTS felmérésben, 60%-uk (2 325 fő) életkora esett 13 és 15 év közé.

Gyakoriságok

57%-a kipróbálta már valaha a dohányzást (fiúk =**61%**, lányok =**52%**)

35%-a jelenleg is fogyaszt valamilyen dohányterméket (fiúk =**41%**, lányok =**30%**)

27%-a jelenleg cigarettázik (fiúk =**31%**, lányok = **23%**)

7%-a jelenleg naponta cigarettázik (fiúk =**9%**, lányok =**5%**)

6% szívott szivart, szivarkát az elmúlt 30 napban (fiúk =**9%**, lányok =**3%**)

13% szívott kézzel sodort cigarettát az elmúlt 30 napban (fiúk =**15%**, lányok = **10%**)

20% szívott pipát / vízipipát az elmúlt 30 napban (fiúk = **24%**, lányok =**15%**)

13%-a azoknak, akik már kipróbálták a dohányzást, 10 éves kora alatt próbálta először (fiúk =**15%**, lányok =**10%**)

23%-a azoknak, akik soha nem dohányoztak lehetségesnek tartja, hogy a következő évben el fogja kezdeni a dohányzást (**fiúk =22%**, **lányok =23%**)

13% használt e-cigarettát az elmúlt 30 napban (**fiúk=16%**, **lányok 10%**)

Hozzáférés és elérhetőség- Jelenleg dohányzók

13%-uk otthon szokott dohányozni

45%-a boltban veszi a cigarettát

43%-át azoknak, akik boltban vásárolták a cigarettát, nem utasították vissza az eladók a kiszolgálás során a korukra való hivatkozással

Passzív dohányzás

44%-uk otthonában az ő jelenlétükben dohányoznak

70%-a otthonán kívüli helyeken dohányfüstnek van kitéve

97% egyetért a dohányzást tiltásával az otthonán kívüli helyeken

60%-a úgy gondolja, hogy mások dohányzása káros az ő számára

49%-uknak legalább egyik szülője dohányzik

33%-uknak dohányzik az édesanyja.

37%-uknak dohányzik az édesapja.

22%-nak a legtöbb vagy minden barátja dohányzik

Leszokás- Jelenleg dohányzók

42% le akar szokni a dohányzásról

59% az elmúlt évben megpróbált leszokni a dohányzásról

49% már kapott valaha segítséget a leszokáshoz

24%-a mindig úgy érzi, hogy reggel rögtön rá kell gyújtania

Média és reklám

70%-a látott dohányzásellenes média üzeneteket TV-ben

43%-a látott dohányzásellenes üzenetet (megelőzés, leszokás segítés) hirdetőtáblán

45%-a látott dohányzásellenes hirdetést (megelőzés, leszokás segítés) újságban v. magazinban

10%-nak van valamilyen reklámtárgya valamely cigaretta márka logójával

5%-ot megkínált valamely dohánycég képviselője ingyen cigarettával

59%-a látott dohányzásellenes média-üzenetet az interneten az elmúlt 30 napban.

91% látott dohányzó színészeket TV-ben, videón, DVD-n vagy moziban.

11% az iskola épületében naponta látja a tanárait iskolaidőben dohányozni

13% az épületen kívül, de az iskola területén (pl. udvaron) naponta látja a tanárait iskolaidőben dohányozni

7% az iskola épületében naponta látja a diáktársait iskolaidőben dohányozni

13% az épületen kívül, de az iskola területén (pl. udvaron) naponta látja a diáktársait iskolaidőben dohányozni

Iskola

64% részt vett az osztályban a dohányzás ártalmairól szóló oktatáson ebben a tanévben

47% ebben a tanévben valamely tanórán részt vett a vele egyidős fiatalok dohányzásának okairól szóló beszélgetésen

5% biztosan emlékszik rá, hogy az óvodában beszéltek neki a dohányzásról

További információk:

Demjén Tibor

vezető

Dohányzás Fókuszpont

Országos Egészségfejlesztési Intézet

Postacím: 1096 Budapest, Nagyvárad tér 2. III. em. 321.

T: 06 1 3125 020

F: 06 1 4288 228

Honlap: <http://www.dohanyzasvisszaszoritasa.hu/index.html>